

DIURNALU GLUMETIU SOCIALE-POLITICU-TOCU.

Fóia acést'a ese tóta Marti sér'a,
-- dar prenumeratiunile se priimescu
in tóte dílele.

Pretiuu pentru Ostrungári'a: pre anu
8 fi. pre $\frac{1}{2}$ de anu 4 fi. pre unu tri-
luniu 2 fi. éra pentru Strainetate:
pre anu 10 fi. pre $\frac{1}{2}$ de anu 5 fi.
pre unu trilanu: 2 fi. 50 cr. in v. a.
Unu esemplariu costa 15 cr.

Tóte sídieniele si banii de prenu-
meratiune sunt de a se transmite la
Redactiunea dirigitá a diurnalului:
Aradu, Strat'a Teleki-ana, nrulu 27.

Insertiunile se priimescu cu 7 cr. de
línia, si 30 cr. tacee timbrale.

Epigrame.**Càtra guvernulu magiáru.**

Voiti respectu si cinste sà-aveti dela popóre?
Voiti, ca „*bunu guvernú*,” sà fiti totu laudati?
Ei bine; dar' sà-o sciti, cà-e uniculu lécu sub sóre,
Ca mai 'nainte insi-ve voi sà ve 'nfrenati,
Si sà ve guvernati,
Gonoiulu sà vi-lu maturati. —
Si-a-poi, ca si barbati curati,
Sà ve-apucati,
Pre altii ca sà guvernati!

La mórtea junelui profesore supl. de a V.
clase in protogimnasiulu de statu d'in Bud'a,

Simeone Tom'a.

— Epigrama si epitafiu. —

Éca: abià-ai inceputu, ca sà dascalesci tu pre altii. —
Si mórtea ah! pre tine ni te-a dascalitu!

Càtra o dama visionaria.

Dici, cà va sà abandoni Ungari'a pentru veci'a,
Si pe strainu pamentu tu va sà mergi in curendu,
Ér' de motive ni dai, cà estu locu e pucínu pentru tine,
Si-ómenii ti-su uritiosi, prosti si de clasa de
diosu.
— Ai direptate, dicu Dieu, cà-ci pentru-capriciele tale
E pré micu estu locu, unde-acum' toti te cunoscu!

Càtra unu cartitoriu.

Ori câte 'n lume tóte si pre toti ii cartesci.
— Da da, cà numai ciufulu sci. lumea-a ciufuli!

Gur'a Satului in diet'a ungariei.

Siedinti'a de la 17. Fauru st. n. a. c.

II.

Latiendu-se mintiunos'a faima, cà diet'a Un-
gariiei in scurtu timpu se va disolvá, si astu-feliu tóta
comedi'a constitutiunala ungarésca se va finí, — me
grabescu a relatá publicului meu despre tóte, si a
aretá, cà nu-i neci unu semnu de periclu, ci d'in
contra, tóte trebile mergu — ca pe atia, — si cà
cu multu stau mai bine actiele ungariloru, decâtu
sà li fia frica de ceva schimbare. —

Deci lasu sà urmedie mai la vale decurgerea
unei siedintie mai nóue, si unica in feliulu seu.

Siedinti'a de la 17. Fauru se descuià hàptu la
10 césornice. nainte de fóme, findu toti de facia acei'a
carii a fostu de facia, — afore de cei ce cucuiau,
de cei ce faceau curte la casseritiele d'in bufetu,
si in fine, afore de cei ce fumau pr'in ambite. — In
data la inceputu *Lazaru Costiciu* si-baga man'a in
busunariu, si scóte o eutihia imbiandu pre mi-
nistrulu de interne. Ministrulu eugetandu, cà e burnotu,
primi cu placere, dar' abié trase dóue trei, incepù
sà stranute, la ce toti mamelucii se ridicara, si-i
poftira „sà-i fia spre bine!”

Cuthi'a lui Costici contiené paprica ungarésca. —

Bietulu nasu alu dlui ministru, se facù càtu unu
crastavete coptu. Grózniciulu stranutatu aduse pre
ministru in deliriu, si in ast'a nóua stare, marele
barbatu, se radicà pre més'a ministeriala si incepù
a declamá la poesii ungarésca, facute de poeti de
origine serba, jidovésca si nemtiésca, poesii totu des-
pre stéguri si colorile ungarésca. —

Si diet'a lu-ascultá cu gur'a cascata. —

Apoi trecu la prosa dicendu: Ugy van! eu am poruncitu sa se casseze tote flamurile, carii nu sunt unguresci, -- am datu deja ordinu, ca negutiatorii sa nu cuteze a vinde marfe de alte colori, decatu numai de colorile rosiiu albu si verde, si care se va prinde, ca nu s'a supusu ordinatiunei mele, de locu sa fia spandiaratu de limba. — ma am datu ordinu, ca sa se faca o panza mare de tricoloru ungurescu, care sa se intinda preste tota tier'a ungurésca, fiindu ca ceriulu e venetu si deci de colóre veneta, colóre romanésca, ér' lun'a si sórele sa se coloreze séu cu verde, séu cu rosiiu ungurescu. (helyes, aplause)

Legea de natiunalitate n'am s'o respectedi, ca sum unguru (aplause) si ea nu dá dreptu la nime sa-si póta face stéguri, inca neci la copii, si neci a portá alte colori, decatu unguresci! — Sa li para bine, la pancioveni, ca nu li-am datu si cate-vr'o dóue dieci si cincide betie (voci: asiè ar' fi trebuitu). — Vi s'a mai spusu de multe ori, ca rom. n'au aici neci unu dreptu, decatu sa ni totu daie bani si eatane, sa rebde ca oile tote, fore de a dice in contra vr'unu cuventu, — sa sciti dara de nou, ca nu cunosc, n'am cunoscutu, si dóra nu voju cunosce in veciu, alta flamura si colóre, de catu cea ungurésca (aplause d'in tote partile.)

Svetozaru Mileticiu (standu langa tribuna.) Bine, bine, — o sa dati voi de draculu acusi'a — ca s'a dusu Ondrasiu la principalulu nostru, (strigari si sbieraturi gróznice: Ki vele, tolvaj, bujtogató, emisarius, — ungurii incepu a se strimbá si a scóte limbele de unu cotu) — nu va fi ast'a totu asiè — veti chiamá voi éra pre muscali, a-poi ve va jocá elu (Enye szemtelen, huhuhu, helyre, le vele, prindeti-lu de urechi, afore eu elu, dupa o óra sgomotulu se liniscesce.)

L. Costiciu: Frumosu a vorbitu dlu ministru, i-am admiratu si eu oratori'a — mi pare bine, ca si DVóstra incepeti a gravitá acuma cátra Russi'a — sa vi cetescu cate-va pasagie d'in „Peregrinariulu la Moscov'a“? — este chiar editiune nóua, amplificata (voci: ast'a este nerusinare, tulaiu, tulaiu, fel kel akasztani, pfui, bebebe, unii d'intre deachisti se descultia si incepu a svirlí cu cisme in Costiciu si Mileticiu — se incepe o ploia de cisme si tipici, lupt'a tiene mai o óra)

L. Costiciu (continua) Asiè dara éta ve dechiaru, ca de adi si eu vreu sa fiu honvidu (voci: dati glontiu, hotiului, sgomotulu éra incepe si continua pana nu se scóla)

C. Tis'a: Nobila casa, cavalerescu parlamentu, numai si numai ungurescu! Impertinenti'a nimerniciloru acestor'a (arata spre deputatii natiionali) m'a scosu si pre mine d'in bland'a si democrat'a mea natura, si a superatu reu animile Nóstre (deputati de ungurii incepu cu totii aplanse) — poruncescu deci lui Mileticiu, ca indata sa se puie in genunchi si sa se róge de iertare. (helyes, aplause) Noi democratii si adeveratii patrioti, — nu democratii falsi cum suntu ei, — ómeni culti si avuti — nu potemu concede, ca nesce hoti si *parlamenti-csócselékuri* (romanesce nu se póte traduce, ca nu ni limb'a inca asiè de fina) nesce vendiatori de patria, nesce tradatorii, sa ni traga la respundere (Asiè e. — Cser-

natonu striga: „afore cu acei szentelen, bitang, seho nai, ringyrongy, szette vette népe“ — ér' cuvinte unguresci si parlamentarie, netraductibile — ceialalti: asiè e, éljen, haljuk)

C. Tis'a: (continuandu intre aplause) Dovedindu deci, catu de matura este natiunea magiara de viéti'a constitutiunala, spre asigurarea peiloru nóstre de cane, si ca sa aratamu lumei civilizate, catu suntemu noi de drepti si de culti — propunu, ca de acuma nainte, sa nu concedemu la neci unu strainu, sa intre in diet'a nóstra, numai cu sgarða pe gura — séu ca mamelucu (éljen, helyes, aplause si bucuria generala)

M. Besianu: Adorati stapani si binefacatori ai nostrii! In numele ortaciloru mei, iertati-mi sa vi prémarescu si sa ve cantu unu alilui'a — ca sa nu ve uitati neci voi de noi la impertírea svarmitureloru. Noi inca dorimu si conclucramu d'in tote poterile nóstre, ca sa ve ajungeti nobilele Vóstre scopuri (Éljen, helyes, ez aztán a hazafi)

Dupa aceste fiindu deputatii flamandi, rogara pre presiedintele, ca sa incuie siedinti'a — ce s'a intemplat.

Gur'a Satului.

Gorespondentie.

Szátú-máre, in luná posztuluj, anul seracsijéj. —

Preá Csinsztita Gúrá Szátuluj!

Auzind ke Domnyia Tá áj on ujság tyizstán rumunyeszk, si ke D. Tá tye érdeklujesty táre gye sórsul tuturor rumunyjiloru, si ase si gye ál nosztru, — máj gye pártje auzind, ke icz plácese sze styij tótye hunczucságurile, cse sze intempla, pé lá noj, — jó ká lilerátus rumunyeszku si décs kunoszkató si gye kércz rumunesty, styijind binye limbá nosztru, — dáké vij avé szüksig gye minye, — mé kötelezhujészke ácz szkrie rendesen, si a tye incunoszcsinczá deszpre tótye cse sze fácese pe la noj. —

Asá dáre me si grebyszke ká sze icz szkriu két cseva. —

Mingyenás pe la kezgyety trébuje szecz szpun, ke lá noj aralkodhujescse on egyetirtis. gye káre nu szau máj vezut, gye kind je magyar világu esztá nou — si prekam áj putut vegye gyin ujságurile csele rumunyjesty, si pótye si gyin numerul előfzetéjilor Dumnyi Tále. noj de kérdésurile náczionale nye táre érdeklujim. Akár ungye gyij ducse, pe tót lokul vij áflá bibliotécs plinye ku kércz rumunyjesty, például: verszuri de Petófi si Csokonay, regényjuri de Jókay si Jozsika, historia rumunyjiloru de F. Kóos, szkrierile lui Táncsics, si álte kércz bune si hazafióse.

Mulcz gyintre lelkészi nostyi, ásá szunt gye dühös rumunyj. inkít gye multyeori au ásá bátorság, gye pe ulicze a beszédú rumunyjescse inke nu li rúsinye.

Füind noj in multye lokuri in többsig máre, gye kitye ori vrem sze facsem cseva, totgyeuná fácssem szövetség ku ungurii.

Néhányan gyintre domnyi nosztyi inveczác, prekam si némely tyiszturi de la vármezsie, ásá gye tare sze in-

grizeszk gye noj, inkit dake sze intelneszk ku noj, sze fák a mi nye kunostye. —

Pe lá noj, szpre csél máj máre fájdalom ál nosztru száu híreszlujit, ke magyarvilágu sze apropije ketre fel-fordulás, si ápoi vá fi pácese gye konstitucionális életul nosztru. — Váj szerács de noj, cse vom putye face jere korteskedésuri, csinye nyi vá szekerezleluj pe ánuł vennyitori — kuj vom putye vingye szavazásurile nósztre de akumá naintye. Fíi bun Gurá Szátuluj bácsi, beszedejescse ku képviselėjii nostyii, sze nu lesze, sze vinye járe nyámczu, ke noj szuntém tare alegendicz ku sztárjá de ákumá. si numáj ohajtujim, sze nyi máj fije álci feljebbvaloj, gye kit numáj tót unguni sze nye partye gye nász.

Deszpre cseleláltye máj pe lárq in tudositásul gye munye.

Si pene atuncse remen cu tyisztelety ál D. Tale

alászolgája

Árpád Szatmáry de Szatmár
rumun dűhes.

Lui B-si-A-nu

— In semnu de multumire si devotamentu pentru vorbirea d'in urma tienuta in diet'a ungariei. —

O! Bésané! inc'odata
Dintii ti-i-ai aretatu. —
Pr'in vorbirea-ti minunata
Intrecusî pre Herostatu . . .

Bine-ai dîsu: sá fimu pe pace,
La dârlóge totu supusî, —
Câ numai asîè li place
La cei, caroru — ne vendusî.

Inca numai o vorbire,
Ca acést'a, ce-ai tienutu,
Si-o sá-ajungi cu inlesnîre
La Bud'a — in institutu!

Patriotulu teu.

Déca sî Atunci.

Déca Pist'a ar' avé bani, precum n'are barbati politici si de specialitate,

Atunci desiguru n'ar' portá pantaloni si cilindru, si neci nu s'ar' ingrozî asîè multu, pentru cà se muta Curtea d'in Bud'a la Vien'a.

Déca suntu drepte, cele ce scriu diuarile stingaciloru despre guvernamentali, si diuarile guvernamentali despre stangaci,

Atunci nu sciu cine ar' meritá mai cu dreptu epitelete cu cari ni tractéza Csernatonî si alti de calibrulu lui — si cine ar' meritá mai cu dreptu — temnitiele de la Vatiu.

Déca ungunii nu ne-ar' fi incelatú atátu de neumanu si atátu de multeori,

Atunci póte, cà li-amu crede, si ne-ar mai pote pacali.

Déca ar' merge trebile totu asîè, precum au mersu de vr'o càti-va ani,

Atunci póte cà ar' fi bine de multi sburdati si magari.

Déca s'ar' aflá cine-va, care sá scia rabdá atát'a rusine, càta s'a pusu pre cei ce conducú trebile Asociatiunei aradane,

Atunci póte cà s'ar alege ceva de caus'a asociatiunei aradane.

Déca unii barbati ai nostrii n'ar' abusá si nu ar' fi abusatu asîè de multe ori de increderea ce s'a pusu in dînsii,

Atunci Gur'a Satului n'ar fi fostu constrinsu ai sbiciui pentru faptele loru.

Déca Gur'a Satului ar' avé atát'i'a prenumeranti platilori, càti ar' poté sá aibe, séu celu pucinu atát'i'a, càti cetitori,

Atunci n'ar' avé deficitu asiè de mare, pre càtu intr'adeveru are.

Anecdote.

(D'in fisica.) *Invetiatoriulu*: „Spune-mi, fetulu meu Nicolae, carii suntu insusirile caldurei? —

Invetiicelulu: „Caldur'a intinde corpurile, ér' frigulu le constringe.“ —

Invetiatoriulu: Spunc-mi unu esemplu?

Invetiicelulu: Vér'a dilele suntu lungi, ér' érn'a scurte. —

(La esamenu.) *Esaminatoriulu*: „Spune-mi, dle candidatu, carii suntu cei mai ilustrii barbati ai istoriei?“

Esaminatulu: „D'in statulu militariu Napoleon I., d'in statulu civilu *Christosu*.“ —

— Ce mai faci unchiule?

— Dóra vedi, cà togmescu chronometrulu.

— Si-a-poi pentru ce?

— Pentru-cà arata a fi timpu reu, mie inse mi-trebie timpu bunu, cà mane asî voi sá aru.

Pretorele A. erá cunoscutu pr'in totu cerculu seu de omu cu frumósa sciintia, dar' pe langa acest'a insusire, erá totu odata si omulu celu mai slutu in cercu.

Innoptandu odata in un'a d'in calatoriile sale, s'a dusu la unu amicu vechiu alu seu, care se asie-diase tocmai la cina, cu femeia si copii sei.

A fu primitu fórte amicabile de càtra amicululu seu.

Copii cei mici, dupa cum li datin'a copiiloru, erau nepacnici la mésa, la ce mum'a i admoniá cu urmatórele cuvinte:

— Fi-ti in pace, cà-ci altu-cumu vedeti pre *badea astu-frumosu*, se va mania pre voi.

Audiendu aceste dlu A. se planse domnei dicendu, cà elu n'a meritatu acésta pacalitura.

— D'a-poi cà domnule A. — sè scusà femeia, — neci nu amu intielesu eu asîè, numai scfi, déca-su copii nepacnici, apoi trebuie sà-i *sparii cu ceva*.

— Domnule capitanu! — intrebà tiganulu pre comandantele, pecandu fluerau glontiale d'in tunuri mai desu, d'in taber'a inimicului — arata-mi mie, care-e inimiculu meu?

— Ce vrei tu cu elu?“ intrebà capitanulu.

— Tare asiú voi sà me impacu cu elu.

— A-poi cà petiorulu dreptu de la calulu teu, e vatematu, — dise plugariulu tiganului in tergu.

— Nui mirarc, cà-ci totu pe acel'a a umblatu bictulu de elu.

— Tu ai furatu calulu acest'a mări țigane? diceau odata nesce cumparatori in tergulu de cai, prindienđu calulu țiganului de capestru.

— Ce? se scusă țiganulu — calu furatu? a hest'a? No stati pe locu, că indata vi aducu eu de peru pre blastematulu ahel'a, de la care l'amu cumperatu.

Si cu aceste cuvinte porni țiganulu la sanatos'a, si cea d'ora si acuma ascepta pre țiganu, care a scapatu ne purecatu.

TAND'A SI MAND'A.

T. Nu-i semnu bunu pentru stapanii silei, frate Mando, mi frica, că de ce me temu, nu mi-a trece. —

M. Mare fantastu poti fi situ, pare că tu esti celu patitu, dela alogerea de episcopu d'in Aradu, de tu vrei să prorocesci semne rele pentru domnii de la potere, carii s'au consolidatu asiè de tare, încātu neci cu mitralesele honvediloru nu i-ai potea restorná. — Spune-mi de unde deduci tu presemnele rele? —

T. Dela votarea proiectului de lege in privlinti'a calei ferate ostice cu majoritate de unu-pre-diece voturi; caderea deachistiloru in Caransiebesiu, Beseric'a-alba si Panciov'a, precum si nou'a aparitiune a lui „Pauloviciu“ unui nou amfibu, suntu ne contestavere presemne rele si ominose. —

M. Hm! dupa tipicu mai vorbesci, — dar' uiti, că sunt si altele — matc'a a datu peste unda. —

T. Óre cine va plati deficitulu celu mare de contributiune de 117 milioane?

M. Desiguru canteretiele si baletistele de la teatru natiu, ung d'in Pescu.

T. Mei Mando, dar' ce ti-a mai plesnitu pr'in capu de ridi asiè cu hohotu acumu in timpulu nacasuriloru?!

M. Hei, dar' cine n'a ride, candu unu domnu mare, *Slugabireulu* d'in cerc. Chimisiului (Carasiu) a ajunsu *Schneider*!

T. Ce, póte si-a papatu bunalu, ce a posiediutu in comun'a G. ?

M. Na, in cátro o mai iai si tu! — si deca s'a si intemplatu asiè, ce mai lucru! — e mod'a adi a face câte unu „krach“ micu, ca vienezii, — eu inse ridu, că Dsa s'a facutu *Săbeu* (croitoriu)

T. *Slugabireu* si *croitoriu*?! nu te pricepu. —

M. Asculta: - Kishireii com. (cordanii, caprarii) d'in cerc. Chimisiului remaneau in peile góle, deca marinimositatea sa nu se indurá a aduná banii de la comune si a *schneideri* burcile loru, de asta data bucat'a cu 11 fl. 50 cr. nu cá pana aci cu 10 fl. cumu *schneider* dareau judii comunali!

T. Hm! hm! Acum'a mi se lumina mintea, — pricepu si vedu, că Maria sa, a facutu aci cat'a „Geschäft“, !!

T. Cunosci tu, séu auditu-ai tu vr'o data despre pop'a *Niculae Suci*, d'in Vulpescu, adi luminatoriu intr'o comuna, pe campulu panei?

M. Cea care n'a capetatu singili'a, pana n'a luat de preutésa, pre servitóri'a fia-iertatului S. . . . ?

T. Da, da, acela!

M. Apoi ce-i cu elu?

T. De elu e bine, dar' e reu, de coi ce su-pedep-siti cu elu.

M. Cum asiè?

T. D'apoi de candu l'oru facutu popa, inca nime nu l'a vediatu trédriu, si are nesce metoduri nóue, si a nume: si-aprinde pip'a in biserica, botéza vitiei, se scaldá in pariu cu ornamentele besericesci, si cu busuiculu svirle dupa cani, si alte asemenea.

M. Si ce dice consistoriulu d'in Sibii la tóte aceste?

T. Face d'in umeri.

T. Spune-mi, Mando, ce mai face consistoriulu d'in Sibii?

M. D'apoi d'in 1 sept. a. tre, totu primesce la tineri in teologia, de nu mai incapu in seminaru.

T. Si sub ce conditiune?

M. Sub acei o conditiune — de cáta ea respectivii să aibe bani de ajunsu. . .

T. D'apoi cu cualificatiunea?

M. — Ce intrebare, seii tu bine, că ali banii suplinescu orice cualificatiune.

T. Asiè dara e sperantia că-o să avemu unu cleru luminatu si cultu?

M. De va continua consistoriulu totu asiè — a-poi — da.

TRENC'A SI FLENC'A.

T. Da tu, nimernica, pe unde ai umblatu de atà'a vreme de candu nu te mai arati pe la noi?

F. O! lasa-me, soro draga, că-su tare ingrigitata

T. Ce? d'ora n'ai fostu si tu pr'in tiér'a musicalésca, să-ti capeti vr'unu curmacher?

F. Ba fostu. Dieu io: — si inca si mai departe.

T. Si ce-ai cautatu pe acolo?

F. Am fostu să cumparu sapunu, cu care să potu spelá rusinea ce ni facu mai adauna-di multu de Bésán — si n'am aflatu nicairi.

T. A-poi in fine vomu avé si noi unu manualu, d'in care vomu pote invetiá multa curtoasia si cuvinte alese — pentru salone si locnri' publice.

F. Ah! d'ora va aparé vr'unu „Galantom“ séu „limb'a floriloru“ si in limb'a nóstra?

T. Da, chiaru acuma e sub tipariu, unu asemenea opu, compus de Csarnatou.

F. Ei deca acela va fi ungurescu.

T. Nu face nemicu — s'oru mai afá inca tineri rom, cari voru traduce pentru bani si de aceste, pre cum au mai tradusu si altele. . . .

Gur'a Sacului.

„*Int'o verde padurice*“, — să me credi, că-i rea, amice; ór' „*Romanli'a Sariana*“-i fora sneu, si grobiana -- altele, — pré buerosu, — aste nu ni-su de folosu. —

„*Od'o caracteristica*“ — nu ajunge chiaru nimica. —

„*I-noiu totu satirisé*“ nu se póte publicá, că-i furata si locala, aspra, schiôpa, personala.

„*Patitulu*“, a patit'o

La mai multi. Pretiulu diuacinelu nostru pe unu anu costa 8 fl. pe 1/2 de anu, 4 fl. pe 1/4 de anu 2 fl.